

Голові разової спеціалізованої вченої ради з розгляду та захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії Міжрегіональної Академії управління персоналом, докторові економічних наук, професору Братусь Г.А.

ВІДГУК

офіційного опонента, доктора економічних наук, професора Васильчак Світлани Василівни на дисертаційну роботу Нікітіної Яни Олександрівни «Управління конкурентоспроможністю підприємств торговельної галузі в умовах цифрової економіки», подану до захисту у спеціалізовану вчену раду Міжрегіональної Академії управління персоналом» на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 «Економіка»

Актуальність теми дисертації, її зв'язок з науковими програмами, планами, темами

Тема дисертації Нікітіної Я.О. «Управління конкурентоспроможністю підприємств торговельної галузі в умовах цифрової економіки» є надзвичайно актуальною в умовах сучасних економічних реалій. Швидка цифровізація та технологічні інновації змінюють традиційні бізнес-моделі, вимагаючи від підприємств адаптації до нових умов ринку. У цьому контексті управління конкурентоспроможністю стає критично важливим для забезпечення стійкого розвитку торговельних підприємств, які повинні реагувати на зміни в поведінці споживачів та нові виклики, що виникають у цифровій економіці.

Зростаюча конкуренція на ринку, а також зміни в споживчих вподобаннях вимагають від підприємств впровадження інноваційних рішень і стратегій, що підкреслює необхідність розробки нових методик оцінки конкурентоспроможності, які враховують вплив цифрових технологій, інноваційної активності та змін у споживчій поведінці. Дослідження в цій галузі має важливе практичне значення, оскільки результати можуть бути використані для формування ефективних управлінських стратегій, що сприяють підвищенню конкурентоспроможності підприємств.

Таким чином, актуальність теми дисертації обумовлена потребою підприємств адаптуватися до нових умов ринку, впроваджувати інноваційні підходи до управління та забезпечувати свою конкурентоспроможність у цифровій економіці. Виконане дослідження не лише доповнює теоретичні знання в цій сфері, але й має значний потенціал для практичного застосування, що робить його важливим для наукової спільноти та бізнесу.

Крім того, актуальність дисертаційної роботи також підтверджується її виконанням згідно з планом науково-дослідних робіт ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом» за темою: «Удосконалення управління бізнес-процесами на підприємствах» (номер державної реєстрації 0121U000270), в межах якої автором обґрунтовано концептуальний підхід до удосконалення механізму управління конкурентоспроможності торговельної галузі в умовах цифрової економіки.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх вірогідність

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації Нікітіної Я.О., є високою

завдяки використанню комплексного підходу до дослідження проблеми управління конкурентоспроможністю підприємств у контексті цифрової економіки. Автор спирається на широкий спектр теоретичних джерел, що дозволяє сформулювати чіткі концептуальні положення, які враховують сучасні тенденції та виклики, з якими стикаються торговельні підприємства.

Висновки, зроблені в дисертації, ґрунтуються на детальному аналізі існуючих теоретичних і методичних підходів до оцінки конкурентоспроможності, що дозволяє виявити їхні недоліки та обґрунтувати необхідність розробки нової моделі. Розроблена методика визначення рівня конкурентоспроможності, яка враховує чинники цифрової трансформації, інноваційної активності та зміни поведінки споживачів, підтверджує свою вірогідність через емпіричний аналіз, проведений на реальних даних.

Рекомендації щодо покращення управлінської діяльності, сформульовані на основі отриманих результатів, є практично обґрунтованими і можуть бути впроваджені в діяльність торговельних підприємств. Вони базуються на аналізі реальних кейсів і досвіду успішних компаній, що підвищує їхню вірогідність і застосовність у практиці. Таким чином, наукові положення, висновки та рекомендації дисертації мають високий ступінь обґрунтованості та вірогідності, що робить їх цінними для наукової спільноти та практиків у сфері управління конкурентоспроможністю.

Достовірність та наукова новизна одержаних результатів, повнота їх викладу в опублікованих працях

Достовірність одержаних результатів і сформульованих висновків забезпечується чітко визначеною методологією загальних і спеціальних

методів аналізу, синтезу та логічного узагальнення, аналітико-монографічний, логіко-історичний та інші.

Удосконалено систематизацію даних про динаміку зайнятості, заробітної плати, капітальних інвестицій та інноваційної активності в торгівлі, що дозволяє чітко визначити критичні проблеми, виявити основні тенденції розвитку та сформулювати практичні рекомендації для покращення ефективності торговельного сектору в умовах сучасних викликів та виявленню взаємозв'язків між окремими складовими управлінського механізму, що розкриває їх синергійний ефект, забезпечуючи стійкість і адаптивність підприємств до умов динамічних змін та сприяє підвищенню їх конкурентоспроможності на внутрішньому та міжнародному ринку; механізм управління конкурентоспроможністю торговельної галузі у контексті цифровізації, що дозволяє глибоко аналізувати взаємодію цифрових технологій з усіма аспектами управлінських процесів, сприяючи їх оптимізації та адаптації до швидко змінюваного ринкового середовища для забезпечення стійкості та підвищення конкурентоспроможності підприємств; методику оцінки конкурентоспроможності підприємств торговельної галузі в Україні, яка включає порівняння з іншими секторами економіки та детальне дослідження впливу цифровізації на конкурентні переваги, що дає змогу не лише оцінити поточний стан, а й виявити стратегічні напрями для досягнення конкурентоспроможності в умовах цифрової трансформації, що охоплює впровадження передових технологій для оптимізації операційної діяльності та підвищення ефективності управлінських рішень.

Основні результати дисертаційної роботи викладено у 7 наукових працях загальним обсягом 3,12 дрк. арк., у т.ч.: 3 статті у наукових фахових виданнях, 3 публікації у матеріалах науково-практичних конференцій.

Практичне значення і впровадження одержаних результатів дослідження

Розроблені практичні рекомендації прийнято до впровадження: ТОВ «ЕПІЦЕНТР К» при: формуванні та реалізації стратегій підвищення конкурентоспроможності на основі цифрових інструментів (довідка від 25.12.2024 № 187); ТОВ «ІМПОРТМАКС» при: розробці стратегічних підходів адаптації підприємств цифрової економіки, оптимізації організаційної структури та цифрової трансформації бізнес-процесів (довідка від 27.11.2024 № 27/11/24); ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом» при: підготовці програм навчальних курсів: «Управління конкурентоспроможністю підприємств», «Теорія організацій», «Основи управління бізнесом», «Економіка підприємства» (довідка від 10.10.2024 № 4158/1).

Оцінка ідентичності анотації та основних положень дисертації

Аналіз змісту анотації та основних положень дисертаційного дослідження Нікітіної Я.О. підтверджує їхню повну ідентичність у ключових аспектах, таких як формулювання мети, об'єкта, предмета, завдань, положень новизни та висновків. Анотація чітко відображає основні ідеї та результати дослідження, що свідчить про високий рівень підготовки роботи. Вона містить інформацію про методологію дослідження та способи аргументації, що дозволяє читачеві отримати зрозуміле уявлення про зміст дисертації.

Крім того, анотація не містить інформації, яка була б відсутня в основному тексті, що підкреслює її цілісність і відповідність змісту дисертації. Оформлення дисертації та анотації відповідає вимогам чинного законодавства України, що свідчить про дотримання академічних стандартів. Загалом, така узгодженість між анотацією та основним текстом свідчить про значущість дослідження для наукової спільноти та його

практичне застосування в управлінні конкурентоспроможністю підприємств.

Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертації

1. У підрозділі 1.1 «Еволюція теоретичних підходів конкурентоспроможності торговельної галузі» доцільно було б більш чітко пояснити складні терміни та поняття, такі як «конкурентоспроможність», «цифрова трансформація» «цифрова економіка», «управління конкурентоспроможністю» та інші, що полегшило б сприйняття матеріалу широким колом читачів, особливо тих, хто не є фахівцями в цій галузі.

2. У підрозділі 2.2 «Аналіз конкурентоспроможності торговельної галузі в Україні» варто було додатково розглянути вплив соціальних та екологічних факторів на конкурентоспроможність підприємств, що особливо актуально в контексті сучасних тенденцій сталого розвитку, які набувають все більшого значення.

3. У підрозділі 3.2 «Використання цифрових інструментів в межах покращення механізму управління конкурентоспроможністю торговельної галузі в Україні» варто було б детальніше прописати шляхи впровадження розробленої методики в бізнес-процеси підприємств.

4. У підрозділі 3.3 «Напрями удосконалення механізму управління конкурентоспроможністю торговельної галузі в умовах цифрової економіки» такі напрями удосконалення вимагають більш детального опрацювання інтеграції сучасних цифрових технологій у бізнес-процеси підприємств. Зокрема, варто було б розглянути застосування аналітики великих даних, штучного інтелекту та автоматизації для глибшого розуміння споживчих уподобань та оптимізації пропозицій. Важливо також було врахувати розвиток персоналізованого маркетингу, що дозволить більш ефективно взаємодіяти з клієнтами і підвищити рівень

задоволеності споживачів, а отже, і конкурентоспроможність торговельних підприємств.

Загальний висновок та оцінка дисертації

Дисертаційна робота Нікітіної Яни Олександрівни «Управління конкурентоспроможністю підприємств торговельної галузі в умовах цифрової економіки» є самостійним, завершеним науковим дослідженням, відповідає вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 № 26 (зі змінами), Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 № 44, а її автор заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 «Економіка».

Офіційний опонент:

професор кафедри економіки
та цифрового бізнесу

Державного університету економіки та технологій,
доктор економічних наук, професор

С.В. Васильчак

Підпис засвідчую

